

bageholde den Bemærkning, at den Udtalelse, som før fremførtes af det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal), og som gik ud paa, at Forholdene i de seneste Aar snarere have bedret sig end det modsatte, er rigtig. Det ærede Medlem fremdrog særlig de sidste 10 Aar. Og skønt dette ganske vist er et rundt Tal, og for saa vidt kan frembyde sig som ret naturligt, er det dog maaske ogsaa værdt at erindre, at dette Tidsrums Begyndelse netop falder sammen med Aaret 1894, da det meget ærede Medlem selv holdt op med at være Finansminister. Hvis jeg tør gaa endnu nogle faa Aar tilbage, blot til Begyndelsen af Halvfemserne, og altsaa tage de sidste 14 Aar, og da sammenligne Statshusholdningen før og nu, ville Tallene vise, at saavel før som efter 1894, under alle de daværende Højregeringer, har den aarlige Balance ved Opgørelsen af Statsregnskabet været langt ugunstigere, end den er efter det sidste Statsregnskab og forhaabentlig vil vise sig ogsaa efter Afslutningen af det indværende Finansaar. Jeg skal ganske kortelig give nogle Tal i saa Henseende. I de 4 Aar fra 1890—91 til 1893—94, i hvilke Aar det meget ærede Medlem var Finansminister, sluttede Statsregnskaberne med et gennemsnitligt Underskud af over 7 Mill. Kr. aarlig — 7,087,000 Kr. I det derpaa følgende Aar 1894—95, hvilket jeg vil betegne som et Overgangsaar, idet Budgettet blev lagt under det meget ærede Medlems Ledelse, medens en anden Regering traadte til og førte Finansaaret til Ende, var Underskuddet 2,648,000 Kr. Jeg gør opmærksom paa, at naar jeg her opgør Underskuddenes Størrelse, er det ikke de Beløb, som nominelt fremtræde i Statsregnskaberne, thi det vilde være ganske misvisende. Man maa tage i Betragtning, om der i det paagældende Aar er blevet optaget Statslaan, hvilket man ikke ser af det Resultat, der fremtræder ved den formelle Opgørelse i Statsregnskaberne, idet Statslaanene simpelt hen gaa ind som Indtægt; naar der er optaget store Laan, faar Regnskabet derfor Udseende af, at der er et uhyre Overskud. Der blev i 1894—95 laant 8,395,000 Kr., og ved et nominelt Overskud af 5,947,000 Kr. var der altsaa et reelt Underskud af 2,648,000 Kr. Naar man dernæst tager de næste 6 Aar 1895—96 til 1900—1901 udvise de et gennemsnitligt Underskud af 6½ Mill. Kr. Der blev i de Aar optaget Statslaan til godt og vel 30 Mill. Kr. Derefter kommer Aaret 1901—02, hvilket jeg atter vil be-

tegne som et Overgangsaar, idet Budgettet var lagt af det afgaaede Højreministerium, medens det faldt i det nuværende Ministeriums Lod at afslutte Finansaaret og aflægge Statsregnskabet, der viste et Underskud af 9½ Mill. Kr. Der blev optaget Statslaan til et Beløb af 29¾ Mill. Kr. Naar vi saa komme til Finansaaret 1902—03, det første, for hvilket dette Ministerium har fuldt Ansvar, viser det et Underskud af 1,815,000 Kr., altsaa et forholdsvist langt bedre Resultat end i de foregaaende Aar. Naar det meget ærede Medlem har gjort gældende, at Udgifterne paa § 27 højst uegentligt og maaske slet ikke kunne betragtes som forskellige fra dem, der opføres paa Finanslovens øvrige Paragraffer, idet de Aktiver, man erhverver ved disse Udgifter, ere af meget tvivlsom Værdi, er dette en Opfattelse, som jeg ganske kan vedkende mig. Jeg har stadig gjort netop den Betragtning gældende, at Udgifterne paa § 27 maa anses for analoge med alle andre Udgifter paa Finansloven. Det er muligt, og det er at haabe, at vi for dem til Dels erhverve os Værdier, som i Aarenes Løb atter kunne give os nogen Indtægt; men det er i alt Fald ofte meget tvivlsomt, og det er en Side af Sagen, som i Udgiftsøjeblikket bliver uden væsentlig Betydning. Pengene skulle udredes af Statskassen, og Byrden bliver for saa vidt lige følelig, om de gives ud paa den ene eller paa den anden Paragraf. Men paa den anden Side helt at se bort fra, at man dog i Aarenes Løb gennem Udgifterne til offentlige Arbejder kan vente at erhverve sig Aktiver, som en Gang kunne blive af nogen Betydning ogsaa for Statshusholdningens Indtægtsside, vilde heller ikke være rigtigt. I den Opgørelse, jeg før har givet over de aarlige Underskud, har jeg betragtet Udgifterne paa § 27 som ganske af samme Art som alle andre Udgifter. Men naar der spørges, hvor meget der i disse Aar er givet ud til offentlige Arbejder, er det samlede Beløb over 124 Mill. Kr. Jeg tror, at man dog nok tør gaa ud fra, at nogen Værdi ligger der her; og naar vi ville bekvemme os til, — hvad Rigsdagen har bekvemmet sig til — at lade Befolkningen betale større Priser for at køre med Banerne, og naar man vil begrænse sig noget i Henseende til de meget stærke Krav, der altid lyde om Stationsudvidelser osv. osv., ville Statsbanerne forhaabentlig kunne vedblive at give et lignende Udbytte som det, vi nu ere naaede til, og som er større end i nogen tidligere Periode, undtagen i en kort Tid